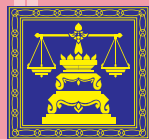

วารสาร

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

สิทธิมนุษยชน

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2555

กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กระทรวงยุติธรรม

ISSN : 2286-6841

บรรณาธิการแถลง

วารสารสิทธิมนุษยชน ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ฉบับนี้เป็นฉบับแรกที่จัดทำขึ้นแทนจดหมายข่าวคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่ได้เผยแพร่มาเป็นระยะเวลาานานพอสมควร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกับอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพหน่วยงานภาคี เครือข่ายต่างๆ และประชาชนที่มีความสนใจสมัครเป็นสมาชิกวารสารสิทธิมนุษยชน เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนและได้ทราบความเคลื่อนไหวภารกิจของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในการส่งเสริม คุ้มครอง และสร้างหลักประกันสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชน

เนื้อหาสาระในวารสารประกอบไปด้วยเรื่องที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ เช่น การแนะนำผู้บริหารกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เรื่องเล่าจากการประชุมสัมมนาต่างๆ การจับเด็กมาเป็นทหาร รางวัลเนโบลด้านสิทธิและเสรีภาพ สาขาสันติภาพ การประชุมรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศไทยภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) แนวความคิดใหม่ ๆ ในการดำเนินการของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อาทิ การคุ้มครองพยานของไทย เป็นไปตามหลักการสิทธิมนุษยชนหรือไม่ กองทุนยุติธรรมกับการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ผู้ต้องขังคดีความมั่นคง เป็นต้น

บ.ก. คาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเมื่อท่านได้อ่านวารสารฉบับนี้แล้วจะได้นำความรู้จากวารสารฯ เผยแพร่ต่อแก่ประชาชนหรือบุคคลใกล้ชิดในรูปแบบต่าง ๆ ต่อไป หากท่านมีความสนใจหรือต้องการรับวารสารสิทธิมนุษยชน ท่านสามารถสมัครเป็นสมาชิกโดยดาวน์โหลดแบบฟอร์มทางเว็บไซต์ หรือกรอกข้อมูลตามแบบที่กำหนดในวารสารส่งให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยท่านไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น และจะได้รับวารสารปีละ 2 ฉบับ

บ.ก.ก.

คณะที่ปรึกษา

นายพิทยา จินาวัฒน์
อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
นางสาวปรีญาพร ศรีมงคล
ที่ปรึกษารวมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
นางลดาวัลย์ บุญประสพ
ที่ปรึกษารวมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
นายไพฑูรย์ สว่างกมล
รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
นางสาวปิติกัญจน์ สิทธิเดช
รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ผู้เชี่ยวชาญของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ผู้อำนวยการสำนักงานช่วยเหลือทางการเงิน
แก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา
ผู้อำนวยการสำนักงานคุ้มครองพยาน
ผู้อำนวยการกองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท
เลขาธิการกรม
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
บรรณาธิการ และผู้ช่วยบรรณาธิการ
นางสาวเอมอร เสี่ยงใหญ่
นายสมชาย คมกริส
กองบรรณาธิการ
(**กรรมการประจำกองบรรณาธิการ**)
นางสาวจิฬารัตน์ ตามชู
นางปภัสนรา รัตตะรังสี
นายศุขโข สิบสุข
นางสาวพนิดา นัยพร
นางสาวชนิษฐา คล้ายง่า
นายธีรยุทธ แก้วสิงห์
นางสาวนริลักษณ์ แพไชยภูมิ
นายปวิวรรต จวนนาง
นายวรวิทย์ อรุณศิริวัฒนา
กองบรรณาธิการ
(**เลขานุการประจำกองบรรณาธิการ**)
นางสาวศิริพร อารมย์ดี
นางสาวปัทมา ช่างต่อ
นางสาวบัณฑิตา แก้วบุตตา
นางสาวลัดดา คำทิพย์
นางสาวศิรินทรา แสงศร

สารบัญ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2555

- 4 ทูตสวรรค์ KONY???
- 6 เรื่องเล่าจากการประชุมในกรอบการประชุม เอเชีย-ยุโรป (ASEM)
- 9 กระบวนการ Universal Periodic Review
- 12 Human Rights Center ของประเทศไทย
- 15 การชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากความผิดพลาดในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่น
- 19 รางวัลโนเบล (รางวัลด้านสิทธิและเสรีภาพ สาขาสันติภาพ)
- 21 แนะนำผู้บริหาร
- 25 การคุ้มครองพยานของไทยเป็นไปตามหลักการสิทธิมนุษยชนหรือไม่
- 26 ความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในชุมชน
- 27 กองทุนยุติธรรมกับการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ผู้ต้องขังคดีความมั่นคง
- 30 เก็บตก...

ทูตสวรรค์ KONY???

โดย กลุ่มงานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

นาย Joseph Kony เป็นชาวยูกันดา เกิดวันที่ 18 กันยายน 1964 (อายุ 48 ปี) ที่แอทยาต ประเทศยูกันดา นับถือศาสนาคริสต์ ชื่อของ Kony (โคนี่) ได้รับความสนใจเมื่อไม่นานมานี้จากคลิปความยาว 30 นาที ชื่อว่า “Kony 2010” ซึ่งถูกนำออกเผยแพร่ ทำให้ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากทาง youtube และเป็นคลิปที่มีการส่งต่อกันมากที่สุดในโลก ออนไลน์ สิ่งที่เกิดขึ้นในคลิปทำให้ Kony กลายเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกเพียงชั่วระยะเวลาข้ามคืนด้วยพฤติกรรมและการกระทำอันป่าเถื่อนของเขา โดยมีสาเหตุมาจากการที่เขาต้องการให้ประเทศยูกันดาเป็นประเทศที่นับถือศาสนาคริสต์และเปลี่ยนระบบการปกครองให้เป็นไปตามหลักของพระคัมภีร์ไบเบิล ซึ่ง

โคนี่อ้างว่าเขาได้รับมอบหมายจากทูตสวรรค์ ให้ปฏิบัติภารกิจดังกล่าว ในปี 1987 โคนี่จึงรวมตัว เข้างลุ่มกบฏติดอาวุธหัวรุนแรง LRA ก่อกบฏ ทำสงครามกลางเมืองกับรัฐบาลยูกันดา

ตลอดระยะเวลากว่า 26 ปี

ที่โคนี่พยายามเอาชนะรัฐบาลยูกันดา แต่ทว่า มันช่างเป็นวิธีที่โหดร้ายทารุณและผิดศีลธรรม เกินกว่าที่คนทั่วโลกจะยอมรับได้ เมื่อเขาลักพาตัว เด็ก 20,000 คนจากพ่อแม่ เด็กที่ถูกลักพาตัว เหล่านี้จะถูกใช้ในการแบกเสบียงของกลุ่มกบฏ LRA หากเด็กคนไหนอ่อนแอหรือเดินทางต่อไปไม่ได้ พวกเขาจะถูกฆ่า หรือ ถ้าพวกเขาตั้งอึดใจ หรือคิดหลบหนี พวกเขาจะถูกลงโทษอย่างหนัก เช่น ถูกเหวี่ยงจาก ปาก หรือหู และบังคับให้ กินเนื้อของตัวเอง เป้าหมายในการลักพาตัว

เด็กเหล่านี้ หากเป็นเด็กผู้ชาย นั่นก็คือ จับไปฝึกให้ใช้อาวุธในการต่อสู้เพื่อเป็นกองกำลังในการรบ และเด็กผู้หญิงที่มีหน้าตาดี ไม่พินต้องถูกขายโค่นซี่มซึ่งปัจจุบันเขามีกรรยาอยู่ประมาณ 60 คน) และสิ่งทีเลวร้ายที่สุดคือ เด็กทีถูกฝึกให้เป็นทหารเด็กอาจจะต้องกลับไปฆ่าพ่อแม่ตัวเอง เมื่อเด็กเหล่านั้นฝึกสำเร็จแล้ว เด็กพวกนั้นต้องกลับไปไยเด็กคนอื่น ๆ อีกรอบพร้อมกัพบากุคนที่ซัดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว โคนีจึงกลายเป็นอาชญากรทีโลกต้องการตัวเป็นอันดับ 1 พฤติกรรมอันเลวร้ายของ Kony ถูกเปิดเผยโดยเจสัน รัสเซลล์ หนุ่มชาวอเมริกันทีถูกปลักตันด้วยความสะเทือนใจเกี่ยวกับชะตากรรมของเด็กชาวยูกันดำนับหมื่นคน ซึ่งถูกโคนีลักพาตัวไปบีบบังคับให้เป็นทาสบำเรอกามและทหารเด็ก รัสเซลล์กับเพื่อนจึงตั้งกลุ่ม Invisible Children (IC) แล้วรณรงค์มาตลอด 9 ปี ให้จับกุมตัวโคนีมาลงโทษ โดยได้รับแรงสนับสนุนจากกลุ่มวัยรุ่นและชาวอเมริกันจำนวนมาก ด้วยเหตุผลนี้เอง ทำให้รัฐบาลอเมริกันของโอบามาตัดสินใจส่งทหารสู่ยูกันดาเพื่อร่วมไล่ล่าตัวโคนี แต่เพื่อให้เป้าหมายดังกล่าวบรรลุผล ภายในปี 2012 นายเจสัน รัสเซลล์จึงผลิตดลลป Kony 2012 ขึ้น เพื่อกระตุ้นให้ผู้คนเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการกระทำของโคนี สารคดีทีให้ชะตากรรมของทหารเด็ก

ในแอฟริกาอย่างหดหู่สิ้นหวังและแห้งแล้งเต็มไปดว้ยข้อมูลประวัติศาสตร์และสถิติทีน่าปวดหัวนั้น ย่อมไม่มีพลังในการกระตุ้นความฮึกเหิมของใครได้ แต่การสร้าง “ดราม่า” ผลมผสมกับการย่อข้อมูลให้เข้าใจง่ายต่างหากกลับได้ผลทีดีกว่า หนึ่งของรัสเซลล์จึงใช้ทั้งเสียงบรรยายอันเปี่ยมเสน่ห์ของตัวเอง สร้างความสะเทือนใจแก่คนดูด้วยภาพเปรียบเทียบชีวิตทีแตกต่างกันระหว่างลูกชายตัวน้อยผู้ฉลาดน่ารักของเขาและเจต็อบ เด็กชายยูกันดาหนึ่งในเหยื่อของโคนี โดยใช้อินโฟกราฟฟิคช่วยสรุปข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้อย่างสวยงามน่าดู

ซึ่งดลลป “Kony 2012” ก็ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี ทำให้ทุกคนรู้จักชื่อของโคนีไปทั่วโลกในช่วงระยะเวลาชั่วข้ามคืนได้เห็นแง่มุมของคนทีมองว่าตัวเองทำตามคำสั่งของทูตสวรรค์ แต่การกระทำกลับป่าเถื่อนละเมิดคักดิ์ศรีของมนุษย์อย่างรุนแรง หากท่านผู้ใดสนใจสามารถเข้าไปชมดลลปของนายโคนีได้ทาง Youtube ประกอบการอ่านบทความนี้เพื่อจะได้เข้าใจในสถานการณ์มากขึ้น

ข้อมูลจาก www.oknation.net
www.Blog.eduzones.com
www.thaipublica.org
www.pantip.com
www.sanook.com
www.news.mthai.com
www.youtube.com

เรื่องเล่าจากการประชุมในกรอบการประชุม เอเชีย-ยุโรป (ASEM)

เรื่อง Informal ASEM Seminar on Human Rights: “National and Regional Human Rights Mechanisms” ระหว่างวันที่ 23-25 พฤศจิกายน 2554 ณ กรุงปราก สาธารณรัฐเช็ก

โดย Yingaim

ในระหว่างที่เตรียมกลับบ้านน้ำท่วม และการห้อยโหนรถพี่ทหารมาทำงานดิฉัน และอชิบตีได้มีโอกาสไปร่วมสัมมนา ASEM on Human Rights: “National and Regional Human Rights Mechanisms” ณ กรุงปราก สาธารณรัฐเช็ก ซึ่งดิฉันยังไม่เคยไปเลย แต่เห็นในทีวีเรื่อง “กลรักรลวงใจ” ว่าแล้วก็จะไปตามหา พี่เคน เอ๊ย ไปสัมมนา... วันแรก อากาศหนาวมากเริ่มลงทะเลเย็น 16.00 - 17.00 น. หาป้ายชื่อตัวเองไม่เจออีกแต่ของอชิบตีมีไม่เป็นไรรอดตัวไป

เวลา 17.30 น. การกล่าวเปิดการประชุม ในนามของผู้จัด Ambassador Michel Filhol (ผู้อำนวยการบริหารมูลนิธิเอเชีย - ยุโรป) กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนที่มา ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในวันนี้ แล้วก็ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการจัดงาน หลังจากนั้น Mr. Jiri Schneider (รองรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ) กล่าวต้อนรับ

ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนในนามของนายกรัฐมนตรีของสาธารณรัฐเช็ก และขอขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านที่มาเข้าร่วมประชุม การประชุมครั้งนี้ จะช่วยพัฒนากลไกสิทธิมนุษยชนในทุกระดับอย่างไร นอกจากนี้จึงให้ที่ประชุมทราบว่ามีความยินดีที่จะสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคเพื่อเป็นกลไกที่จะช่วยผลานประโยชน์ของแต่ละประเทศ โดยได้ให้ข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการปฏิรูปกลไกสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ ดังนี้

(1) ควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีและกำหนดประเด็นสำคัญให้ชัดเจน

(2) รัฐบาล ภาคประชาสังคม โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ควรให้ความร่วมมือในการนำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากกลไกสิทธิมนุษยชนในทุกระดับไปปฏิบัติ

(3) สื่อมีบทบาทสำคัญ จึงควรมีความรับผิดชอบในการนำเสนอข้อมูลทุกด้าน

(4) ควรสอดแทรกสิทธิมนุษยชนเข้าไปในกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการต่าง ๆ รวมทั้งรัฐธรรมนูญของประเทศ

(5) ควรเผยแพร่ความรู้สิทธิมนุษยชนให้กับประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนซึ่งจะเป็นอนาคตของชาติต่อไป

(6) ควรให้ความสำคัญกับสิทธิของกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เช่น สตรี เด็กชนกลุ่มน้อย ฯลฯ

(ขอบอกฟังยากมากพูดอยู่ในคอ... ตอนนี่คนที่มาจากทวีปเอเชียเริ่มคอบัพคอบอ่นแล้ว เนื่องจากเวลาประมาณ ตี 3 ตี 4 บ้านเราแล้วแต่ดิฉันก็พยายามฝืนอยู่นะถึงแม้จะพักหน้าหลายครั้งแล้ว) หลังจากนั้นเป็นการปาฐกถาพิเศษ จำนวน 2 คน คือ 1. Mr. Brian Burdekin AO (อดีตคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ที่ปรึกษาพิเศษของข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติด้านสถาบันสิทธิมนุษยชน และอาจารย์พิเศษสถาบัน Raoul Wallenberg Institute) สรุปได้ว่า กลไกสิทธิมนุษยชนในทุกระดับจะต้องจัดตั้งและดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักการปารีส (ทั้ง 16 ข้อ ใครสนใจก็ไปอ่านเอาแล้วกัน) Mr. Brian มองว่า ไม่มีประเทศใดในโลกที่ปราศจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้น ทุกประเทศจึงควรสร้างหลักประกันว่ารัฐบาลจะคุ้มครองประชาชนโดยปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชน และสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่เป็นภาคี โดยการจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ดำเนินการควบคู่ไปกับกลไก

สิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาค และกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ทั้งนี้รัฐบาลจะต้องมีความตระหนักรู้ว่าสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนไม่ใช่แต่เพียงเครื่องมือทางการเมือง แต่เป็นสิ่งที่ต้องนำไปปฏิบัติจริง ด้วยการประชุมในครั้งนีถือเป็นโอกาสอันดีที่จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับอาเซียน เนื่องจากอาเซียนได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นกลไกสิทธิมนุษยชนระดับอนุภูมิภาคแล้ว ในขณะที่ยุโรปยังไม่มี การจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนในลักษณะดังกล่าวทั้งที่เป็นภูมิภาคที่มีสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในภาพรวมอยู่ในขั้นที่ดี ในขณะเดียวกันอาเซียนก็จะได้เรียนรู้ประสบการณ์ในการดำเนินงานของยุโรป (ตอนนี่มีเสียงกรนจากคนอินเดียดังมาก... และดิฉันก็เล่นซ่อนตาดำแล้วต้องขอบคุณ iPhone ที่ฟังแทน) 2. Mr. Rafendi Djamin (ประธานและผู้แทนประเทศอินโดนีเซียในคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน) มองว่ากฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ทำให้ประเทศในกลุ่มอาเซียนปรับเปลี่ยนทัศนคติและเริ่มให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน จนนำไปสู่การจัดตั้งคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นกลไกสิทธิมนุษยชนระดับอนุภูมิภาค คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่สำคัญในภูมิภาค เช่น ปัญหาบุคคลไร้รัฐ และการค้ามนุษย์ แต่ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนยังมีปัญหาข้อท้าทายอีก

หลายประการซึ่งจะต้องแก้ไขต่อไป โดยเฉพาะการเพิ่มมิติทางด้านการคุ้มครอง ในการนี้จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับฟังข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์จากการประชุมซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาข้อท้าทายต่าง ๆ ได้

การนำเสนอเอกสารเพื่อใช้ประกอบการประชุม โดย

1. Mr. Michael O'Flaherty (ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของไอร์แลนด์เหนือ ประธานร่วมศูนย์กฎหมายมหาวิทยาลัยน็อตติงแฮม ประเทศอังกฤษ และรองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ) กล่าวถึงเอกสารภูมิหลังของการประชุมซึ่งได้แจกให้กับผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนแล้วซึ่งจะประกอบด้วยข้อมูลรายละเอียดภูมิหลังเกี่ยวกับยุโรปและเอเชีย หลักการสำคัญ รวมทั้งข้อเสนอแนะประเด็นที่อาจมีการอภิปรายต่อไป เช่น การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและมนุษย์การสร้างควมตระหนักในหลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ข้อจำกัดของกลไกสิทธิมนุษยชนระดับชาติ และภูมิภาค การให้คำแนะนำต่อองค์กรตุลาการ การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษา การกำหนดกรอบการทำงานของกลไกต่าง ๆ บทบาทของภาคประชาสังคม การคุ้มครองความปลอดภัยของนักพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ฯลฯ

2. Ms. Kieren Fitzpatrick (ผู้อำนวยการ Asia Pacific Forum on National Human Rights Institution) นำเสนอข้อมูลพื้นฐานสรุปได้ว่ากลไกสิทธิมนุษยชนระดับชาติมีความสำคัญ

อย่างมากในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทุกคนในประเทศ อย่างไรก็ตาม กลไกสิทธิมนุษยชนระดับชาติหรือสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของแต่ละประเทศมีรูปแบบที่แตกต่างกัน แต่มีหน้าที่พื้นฐานใกล้เคียงกันตามหลักการปารีส เช่น หน้าที่ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่รัฐบาล การส่งเสริมการเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน การทบทวน นโยบายและกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษา การแก้ปัญหาสิทธิมนุษยชนรายประเด็น การรับข้อร้องเรียน การไต่สวนข้อเท็จจริง การให้คำปรึกษากับฝ่ายตุลาการ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน กลไกสิทธิมนุษยชนระดับชาติของทุกประเทศในภูมิภาคควรมีการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน และควรประสานงานอย่างใกล้ชิดและสร้างความสัมพันธ์อันดีร่วมกับกลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคและกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศด้วย เพื่อสร้างประโยชน์ซึ่งกันและกัน

**วันที่ 2-3 จะเป็นการประชุมกลุ่มย่อย เจอกันครวญหน้าโต๊ะ...
ครอก..พี...**

กระบวนการ Universal Periodic Review หรือ UPR

โดย กลุ่มงานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

กระบวนการ Universal Periodic Review หรือ UPR เป็นกลไกใหม่ภายใต้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Human Rights Council : HRC) ซึ่งกำหนดให้ประเทศสมาชิกสหประชาชาติทั้ง 192 ประเทศ จะต้องจัดทำรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศ หรือเรียกย่อ ๆ ว่ารายงาน UPR เพื่อเสนอต่อคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีข้อยกเว้น โดยการทบทวนรอบแรก จะใช้เวลา 4 ปี ๆ ละ 48 ประเทศ ถือเป็นกระบวนการของรัฐที่จะทบทวนโดยรัฐด้วยกันเอง (Peer Review) เพื่อให้รัฐต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ต่อการเคารพสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ และต้องเตรียมพร้อมต่อการถูกตรวจสอบโดยประเทศสมาชิกสหประชาชาติด้วยกัน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศให้ดีขึ้น กระบวนการจัดทำรายงานของไทยฉบับแรก ได้เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2553 โดยกระทรวงการต่างประเทศมอบให้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพร่วมดำเนินการหลักแต่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน

ร่วมเป็นภาคีในการพิจารณาข้อมูลด้านต่าง ๆ ซึ่งในการยกกร่างรายงาน UPR นั้น กระทรวงการต่างประเทศให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานดังกล่าวอย่างกว้างขวาง โดยในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2553 ได้จัดการหารือกลุ่มย่อยจำนวน 14 ครั้ง โดยกองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพเป็นเลขานุการร่วม เพื่อพิจารณาเนื้อหาของรายงาน โดยได้เชิญภาคประชาสังคม (นักวิชาการและผู้แทน NGOs) ร่วมหารือกับผู้แทนภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดทำรายงานประเทศตั้งแต่กระบวนการยกกร่างแรกของรายงาน UPR ของไทยแล้วนำเข้าสู่กระบวนการรับฟังความเห็นของประชาชน 5 ภูมิภาค

โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ) เป็นเจ้าภาพหลัก แล้วนำทุกความเห็นหรือข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรายงาน UPR เพื่อนำเสนอคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศภายใต้กลไก UPR โดยมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานและนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้เห็นชอบตามลำดับตลอดจนส่งรายงานดังกล่าวให้กับสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติภายในระยะเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นเป็นช่วงการนำเสนอรายงานโดยคณะผู้แทนไทยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกระบวนการสุดท้ายคือการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะภายใต้กระบวนการ UPR

บทบาทหน้าที่ของกองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ รับผิดชอบดังนี้

- ประสานงานกับกระทรวงการต่างประเทศ ในการจัดคลินิกหารือกลุ่มย่อยเพื่อยกย่องรายงานประเทศภายใต้กลไก Universal Periodic review (UPR) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนภาคประชาสังคม เพื่อหารือเชิงลึก จำนวน 14 ครั้ง เพื่อยกย่องรายงานฉบับแรก

- จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั้งในกรุงเทพมหานครและอีก 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ รวม 5 ครั้ง ทั้งวางแผนประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานประเทศโดยผ่านสื่อวิทยุและเว็บไซต์และกำกับตรวจสอบวิเคราะห์ผลการรับฟังความคิดเห็นนำมาปรับปรุงรายงานฉบับแรก

- ร่วมประชุมในการนำเสนอคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีและกระทรวงการต่างประเทศจัดส่งองค์การสหประชาชาติ

- ร่วมเตรียมข้อมูลในการตอบคำถามในระดับต่าง ๆ ที่คาดว่าคณะทำงานและคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติจะสอบถามประเทศไทยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตลอดจนร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศได้ร่วมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีก 4 ครั้ง รวมทั้งซักซ้อมการนำเสนอเสมือนจริง (Mock Session) สำหรับคณะเดินทางไปนำเสนอรายงานที่ ณ นครเจนีวา

- ร่วมเดินทางไปนำเสนอรายงานด้วยวาจาต่อที่ประชุมคณะทำงาน UPR สมัยที่ 12 วันที่ 5 ตุลาคม 2554 ณ นครเจนีวา โดยมีนายสิทธิศักดิ์ พวงเกตุแก้ว เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา สมภาพันธุ์สุสวีส ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีให้ เป็นผู้แทนพิเศษ (Special Envoy) ของรัฐบาลไทย เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยนำเสนอรายงานดังกล่าวในช่วงการนำเสนอรายงานมีประเทศต่าง ๆ จำนวน 52 ประเทศได้ให้ข้อคิดเห็นต่อรายงานของไทยยังมีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในด้านต่าง ๆ จำนวน 172 ข้อ ซึ่งหลังจากได้ร่วมหารือกับคณะที่เดินทาง หัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้ประกาศยอมรับข้อเสนอต่าง ๆ ทั้งหมดจำนวน 100 ข้อ ส่วนที่เหลืออีก 72 ข้อ ไทยขอกลับมาพิจารณากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยกระทรวงการต่างประเทศเป็น

เจ้าภาพหลักในการเชิญประชุมหรืออีก 3 ครั้ง เพื่อหาข้อสรุปในเรื่องดังกล่าวก่อนนำเสนอ ต่อคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำ รายงาน UPR และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อ ให้ความเห็นชอบต่อข้อเสนอแนะทั้งหมดที่ ไทยรับมา ซึ่งได้มีการรับเพิ่มอีกจำนวน 34 ข้อจาก 72 ข้อ รวมประเทศไทยรับข้อ เสนอแนะ UPR มาปฏิบัติจำนวน 134 ข้อ ซึ่งไทยได้ประกาศทำที่ต่อข้อเสนอแนะที่รับ มาให้พิจารณาให้ที่ประชุม HRC สมัยที่ 19 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2555 ทราบอย่าง เป็นทางการ

สิทธิมนุษยชนในระดับประเทศอย่างแท้จริงและ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และจะรายงาน ความก้าวหน้าให้ที่ประชุม HRC ทราบในช่วง ครึ่งเทอมแรกหรือราว พ.ศ. 2556 - 2557 ก่อนที่ไทยจะต้องรับการทบทวนอีกครั้งใน อีก 4 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2555 - 2559) ซึ่งขณะนี้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ) ร่วมกับกระทรวง การต่างประเทศโดยกรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพเป็นเจ้าภาพได้มีการนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้จากการทบทวนรายงาน

- บริหารและอำนวยความสะดวกหลังผ่าน กระบวนการทบทวนรายงานเรียบร้อยแล้ว ด้วยการนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จาก การทบทวนรายงานไปอนุวัติภายในประเทศ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างจริงจังซึ่ง หัวใจหลักของกระบวนการ UPR เพื่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นต่อสถานการณ์

สถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ภายใต้กลไก UPR เผยแพร่ให้ทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง ใน 5 ภูมิภาค (มีนาคม - มิถุนายน 2555) รับทราบรวมทั้งรับฟังข้อคิดเห็น เพิ่มเติม ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปประมวลแจ้ง กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนำไปขับเคลื่อน อย่างเป็นระบบและรูปธรรมต่อไป

บทบาทของศูนย์สิทธิมนุษยชน (Human Rights Center) ของประเทศไทย

ไทย ศูนย์สิทธิมนุษยชน

ในอดีต ประเทศไทยยังไม่มีศูนย์ข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนที่จะพัฒนางานด้านสิทธิมนุษยชน และส่งเสริมการศึกษาวิจัย การเผยแพร่ความรู้ และสร้างความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ให้ตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่องของสิทธิมนุษยชน อีกทั้งยังไม่มีหน่วยงานกลางในการส่งเสริมและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนทั้งระดับในประเทศและระหว่างประเทศ

ซึ่งจากการเรียนรู้ที่ผ่านมากรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมและสร้างหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย ซึ่งสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน จึงไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเฉพาะหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง หรือเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น เพราะสิทธิมนุษยชนจะเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การไม่เลือกปฏิบัติ และความเป็นธรรม เป็นต้น อีกทั้งในปัจจุบันกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีภารกิจ ตามมติคณะรัฐมนตรีและมติที่ประชุมคณะทำงานเพื่อประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนกระทรวงการต่างประเทศ ประกอบกับคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและให้มีการประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2

(พ.ศ. 2552 – 2556) เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2552 โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ในการรองรับการดำเนินการกิจการแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติของกระทรวงยุติธรรม ครั้งที่ 2/2553 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2553 ได้มีมติให้จัดตั้งศูนย์สิทธิมนุษยชน (Human Rights Center) เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชนของกระทรวงยุติธรรม และเป็นฐานข้อมูลในการบริหารงานจัดทำรายงานประเทศ ตลอดจนตอบข้อสนเทศในเวทีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสถิตสัญญาาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

ดังนั้น กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจึงได้จัดตั้งศูนย์สิทธิมนุษยชน (Human Rights Center) ขึ้นในปี พ.ศ. 2554

เพื่อเป็นหน่วยงานกลาง ในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะเป็นกลไกใหม่ในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และใช้เป็นฐานข้อมูลและศูนย์สารสนเทศด้านสิทธิมนุษยชนของทุกหน่วยงานในการดำเนินงานและตอบข้อสนเทศ

ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อขับเคลื่อนและยกระดับงานด้านสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และสอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันและอนาคต โดยมีบทบาทภารกิจ ดังนี้

- (1) ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรด้านสิทธิมนุษยชน
- (2) ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
- (3) ศึกษา พัฒนา วิจัย มาตรการ ก่อเกิด กฎหมาย มาตรฐาน เพื่อรองรับงานด้านสิทธิมนุษยชน
- (4) ส่งเสริมและดำเนินการให้มีการฝึกอบรม หรือกระบวนการด้านสิทธิมนุษยชน
- (5) จัดทำฐานข้อมูลระบบสารสนเทศด้านสิทธิมนุษยชน สำหรับเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษา ค้นคว้า และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งเป็นข้อมูลในการบริหารงานจัดทำ รายงานประเทศ ตลอดจนจนตอขอสนเทศในเวทีระหว่างประเทศ

ศูนย์สิทธิมนุษยชน ได้เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบันและได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชน ดังนี้

1) การฝึกอบรมหลักสูตรสิทธิมนุษยชน เพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานภาครัฐมีความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มสมรรถนะด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่

1.1) หลักสูตรสิทธิมนุษยชน ระดับต้น ดำเนินการอบรมแก่บุคลากร กรมคุ้มครองสิทธิฯระดับปฏิบัติการ พนักงานราชการ จำนวน 50 คน

1.2) หลักสูตรสิทธิมนุษยชน ระดับสูง ดำเนินการอบรมแก่บุคลากร

กรมคุ้มครองสิทธิฯ และกระทรวงยุติธรรม ระดับชำนาญการและชำนาญการพิเศษ จำนวน 50 คน

1.3) หลักสูตรสิทธิมนุษยชน สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐด้านความมั่นคงที่ปฏิบัติงานใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ข้าราชการ ตำรวจ ทหาร กอ.รมน. ศอ.บต.ฝ่ายปกครอง และข้าราชการกระทรวงยุติธรรม 800 คน

2) จัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักการด้านสิทธิมนุษยชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อมอบแก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ มีความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มสมรรถนะด้านสิทธิมนุษยชน

3) การฝึกอบรมหลักสูตรสิทธิมนุษยชน ในปี 2555 (สำหรับบุคลากรที่ไม่เคยผ่านการอบรม) แก่บุคลากรภาครัฐ เพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงหลักสิทธิมนุษยชน ในการปฏิบัติงาน

4) การจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลกลางในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดทำเว็บไซต์ ระบบฐานข้อมูลเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน ระบบฐานข้อมูลการละเมิดสิทธิมนุษยชน ฐานข้อมูลหลักสูตร ระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์และระบบ e-Book ในการรองรับงานด้านสิทธิมนุษยชนและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งใช้ในการสนับสนุนข้อมูลของเครือข่ายทุกภาคส่วนการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชน

5) การจัดประชุมสัมมนา สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เรื่อง ศูนย์สิทธิมนุษยชน : ความเป็นไปได้และแนวทางการพัฒนาในอนาคต (Human Rights Center : Possibility and Way Forward) ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาสังคม ข้าราชการ องค์การระหว่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในสถานทูตประจำประเทศไทยจำนวน 300 คน และได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ ในการดำเนินงานศูนย์สิทธิมนุษยชน ทั้งจากองค์การระหว่างประเทศ/สถาบันการศึกษา/องค์กรพัฒนาเอกชนจากต่างประเทศเป็นหลักเข้าร่วมด้วย 7 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย นอร์เวย์ กาดาร์ ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ แทนซาเนีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

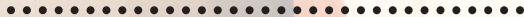
ตัวอย่างต้นแบบที่ดีที่สุด (Best Practice) และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ แนวทางการดำเนินงานศูนย์สิทธิมนุษยชนร่วมกับ ภูมิภาคต่าง ๆ ในการพิจารณาถึงแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์สิทธิมนุษยชน

ของประเทศไทย รวมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทภารกิจของศูนย์สิทธิมนุษยชนให้กับ ทุกภาคส่วน สามารถรองรับและขับเคลื่อน งานด้านสิทธิมนุษยชนในภาพรวม เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนและ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของไทยต่อสายตานานาชาติ

6) จัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ บทบาทภารกิจของศูนย์สิทธิมนุษยชน (Human Rights Center) เช่น จัดกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน วารสารสิทธิมนุษยชน ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ จัดนิทรรศการ เป็นต้น เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ในสังคมไทย ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้าน สิทธิมนุษยชนแก่สาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้รับทราบและใช้เป็นข้อมูล อ้างอิงประกอบการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้าน สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยต่อไป

Human
Possibility
March
ns Hotel, Bangkok

การชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากความผิดพลาด ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญา ของประเทศญี่ปุ่น

โดย สำนักงานช่วยเหลือทางการเงิน
แก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

ตั้งแต่ต้นพุทธศตวรรษ 2400 เป็นต้นมา ประเทศญี่ปุ่นมีการวางรากฐานระบบตุลาการ โดยใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) หรือระบบประมวลกฎหมาย (Code Law) ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากกลุ่มประเทศทางยุโรปโดยเฉพาะประเทศฝรั่งเศสและประเทศเยอรมันเป็นต้นแบบ แต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง กฎหมายรัฐธรรมนูญและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา โดยอัยการทำหน้าที่เป็นผู้ฟ้องคดีต่อศาล และเพิ่มความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เข้ามาในกฎหมายอาญา ส่วนในคดีแพ่งหากไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ศาลสามารถใช้หลักกฎหมายทั่วไปมาใช้พิจารณาตัดสินคดี ต่อมาในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการกำหนดให้มีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ดุลยพินิจเพื่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุดในการตัดสินคดีในลักษณะของระบบลูกขุน หรือที่ประเทศญี่ปุ่นเรียกว่า The saiban-in system เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริสุทธิ์ โดยคณะลูกขุนทำหน้าที่ในการตัดสินชี้ขาดในปัญหาข้อเท็จจริงว่าจำเลยผิดหรือไม่ผิดเท่านั้น จากนั้นเป็นหน้าที่ผู้พิพากษา

ที่จะปรับบทกฎหมายและลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยกำหนดให้คณะลูกขุนมีจำนวน 6 คน ผู้พิพากษาจำนวน 3 คน รวมเป็นทั้งหมด 9 คน ทำหน้าที่ฟังพยานและตัดสินคดี สำหรับคดีที่ลูกขุนตัดสินจะเป็นคดีที่มีอัตราโทษสูง ในปัจจุบันมีหลายประเทศที่ใช้ระบบลูกขุน เช่น ประเทศเยอรมนี ประเทศฝรั่งเศส ประเทศแคนาดา ประเทศอังกฤษ ประเทศสิงคโปร์ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศมาเลเซีย เป็นต้น

กระบวนการพิจารณาคดีของญี่ปุ่นมีจำนวนทั้งหมด 3 ชั้นศาล ประกอบด้วย ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เมื่อเกิดอาชญากรรมขึ้นตำรวจทำหน้าที่ในการจับตัวผู้ต้องหาและในกรณีที่เป็นผู้ต้องหาที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ตำรวจส่งเรื่อง (ส่งผู้ต้องหา) ต่อไปยังพนักงานอัยการ แต่ในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นเยาวชนตำรวจจะส่งตัวไปยังศาลเยาวชนและครอบครัว หากไม่เข้าเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดให้ส่งไปที่พนักงานอัยการได้ (ถ้าเป็นเยาวชนกระทำความผิดในบางคดี อาจเข้าเงื่อนไขของกฎหมายที่กำหนดให้ส่งไปที่พนักงานอัยการได้ก็อาจถูกส่งไปที่พนักงานอัยการได้เช่นเดียวกัน) พนักงานอัยการก็จะตัดสินใจว่าจะฟ้องผู้ต้องหาเป็น

จำเลยหรือไม่ กรณีที่ผู้ต้องหาถูกสั่งไม่ฟ้อง ผู้ต้องหาที่จะได้รับการพิจารณาว่าจะได้รับค่าทดแทนผู้ต้องหาหรือไม่ โดยกฎหมายที่นำมาใช้บังคับ คือ ระเบียบว่าด้วยการคุ้มครองผู้ต้องหาในคดีอาญา (The Regulations For Suspect's Compensation)

ในกรณีที่พนักงานอัยการสั่งฟ้อง หากผู้ต้องหาเป็นเยาวชนพนักงานอัยการจะส่งตัวไปฟ้องที่ศาลเยาวชนและครอบครัว โดยศาลจะพิจารณาสั่งว่าสมควรถูกสั่งคุมประพฤติหรือไม่ หากไม่ถูกคุมประพฤติจำเลยที่เป็นเยาวชนนั้นก็ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเกี่ยวกับการจ่ายค่าทดแทนให้แก่เยาวชน (Act on Compensation in Relation to Juvenile Protection Cases) แต่หากผู้ต้องหาไม่ใช่เยาวชนและพนักงานอัยการสั่งฟ้อง (เป็นจำเลยในคดีอาญาแล้ว) จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายค่าทดแทนความเสียหายแก่จำเลยในคดีอาญา (The Criminal Compensation Law) กล่าวคือ เมื่อมีการยื่นฟ้องคดีอาญาและศาลพิพากษาว่าไม่ได้กระทำความผิด หรือหากศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดและต่อมาได้มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่และพิพากษาว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิด ในกรณีนี้จะนำกฎหมายค่าทดแทนความเสียหายแก่จำเลยในคดีอาญา (The Criminal Compensation Law) มาใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการขั้นตอนที่กล่าวไปทั้งหมด สามารถใช้บังคับกฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ (State Redres Act) เพื่อฟ้องคดีเรียกค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อรัฐได้

ศาลในประเทศญี่ปุ่นจะใช้คณะลูกขุนเข้าร่วมการพิจารณาในคดีอาญาเพื่อร่วมกันตรวจสอบและตัดสินใจลงโทษในคดีอาญาร้ายแรง ซึ่งในปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นจะให้ความสำคัญแก่ผู้ที่ไม่ได้กระทำความผิดเป็นอย่างมาก จะมีการจ่ายค่าทดแทนเพื่อเยียวยาให้แก่บุคคลเหล่านั้น ซึ่งประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายที่เกี่ยวกับค่าทดแทนทั้งหมด 4 ฉบับ ดังนี้

1) กฎหมายค่าทดแทนความเสียหายแก่จำเลยในคดีอาญา (The Criminal Compensation Law) เป็นกฎหมายที่คุ้มครองจำเลยในกรณีที่มีการฟ้องคดีอาญาและศาลพิพากษาว่าจำเลยมิได้กระทำความผิด โดยได้รับการคุ้มครองให้ได้รับค่าทดแทนเป็นสองประเภท คือ ค่าทดแทนการถูกลงโทษทางอาญา (เช่น ประหารชีวิต, จำคุกและทำงานหนัก, ปรับ, ริบทรัพย์สิน) และค่าทดแทนการถูกควบคุมตัว โดยให้ผู้มีสิทธิร้องขอค่าทดแทนยื่นคำร้องต่อศาลที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิด ซึ่งการยื่นขอใช้สิทธิรับค่าทดแทนนั้นทำได้โดยการยื่นคำร้องขอต่อศาล ผ่านกระบวนการยื่นคำร้องของศาล กระบวนการในการพิจารณา เมื่อมีการยื่นคำร้องแล้วศาลจะสอบถามและรับฟังความเห็นของพนักงานอัยการและผู้ร้องขอค่าทดแทน โดยให้พนักงานอัยการทำความเข้าใจมาเป็นลายลักษณ์อักษรและศาลจะพิจารณาปัจจัยหรือพฤติการณ์อื่น ประกอบด้วย กระบวนการพิจารณาคดีโดยหลักไม่มีการสืบพยาน แต่พนักงานอัยการจะเป็นผู้ไปค้นหาพยานหลักฐานที่ยังไม่เคยปรากฏในสำนวนมา

เพิ่มเติมแล้วนำมายื่นต่อศาล โดยศาลจะพิจารณาจากความเห็นของพนักงานอัยการ หากเข้าเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด ก็จ่ายค่าทดแทนให้แก่จำเลย อย่างไรก็ตามในบางกรณีที่ต้องการความรวดเร็ว ศาลก็สามารถพิจารณากำหนดค่าทดแทนความเสียหายได้โดยไม่ต้องพิจารณาความเห็นของพนักงานอัยการ และในบางกรณีที่พนักงานอัยการทำความเห็นมา ศาลอาจมีความเห็นต่างไปจากความเห็นของพนักงานอัยการได้ เช่น พนักงานอัยการเห็นว่าไม่ควรจ่ายเนื่องจากเป็นกรณีที่เข้าช้อยกเว้นไม่ต้องจ่าย แต่ศาลอาจเห็นแย้งว่าไม่เข้าช้อยกเว้นให้พิจารณาล้างจ่ายได้ ดังนั้นดุลพินิจในการพิจารณาล้างจ่ายยังอยู่ที่ศาล การพิจารณาความเห็นของพนักงานอัยการเป็นเพียงสิ่งที่นำมาประกอบการพิจารณาเท่านั้น

2) ระเบียบว่าด้วยการคุ้มครองผู้ต้องหาในคดีอาญา (The Regulations For Suspect's Compensation) เป็นกฎหมายที่คุ้มครองผู้ต้องหา ก่อนเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีทางอาญาในศาล ซึ่งหมายถึง กรณีที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมตัวหรือถูกกักขังเป็นคดีต่อศาล หากกรณีปรากฏชัดเจนต่อพนักงานอัยการว่าผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมตัวหรือถูกกักขังไม่มีความผิด พนักงานอัยการต้องชดเชยค่าเสียหายเพื่อทดแทนการถูกควบคุมตัวหรือถูกกักขัง

3) กฎหมายเกี่ยวกับการจ่ายค่าทดแทนให้แก่เยาวชน (Act on Compensation in Relation to Juvenile Protection Cases) การดำเนินคดีอาญาแก่เยาวชนจะมีความแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาของบุคคล

ทั่วไป โดยที่ในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว นั้น เมื่อเกิดคดีที่เยาวชนกระทำความผิดทางอาญาขึ้น พนักงานอัยการจะส่งคดีไปที่ศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลก็จะเป็นผู้ดำเนินกระบวนการพิจารณาทุกอย่าง ส่วนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาล้างชดเชยค่าเสียหายนั้น ศาลมีดุลพินิจในการสั่งโดยที่ศาลจะหยิบยกคดีมาพิจารณาเองโดยไม่ต้องร้องขอ เพราะเห็นว่าเยาวชนอายุยังน้อยอาจจะไม่ทราบหรือรับรู้ถึงสิทธิของตนตามกฎหมายนี้ และหากเยาวชนกระทำความผิดจริง ก็จะถูกส่งไปคุมประพฤติโดยการให้การศึกษา และหากมีการสั่งพิณพลาต ก็ควรมีการชดเชยให้แก่เยาวชนด้วย แต่สิทธิตามกฎหมายฉบับนี้ไม่ใช่สิทธิตามกฎหมาย (ตามรัฐธรรมนูญ) เช่นเดียวกับระเบียบว่าด้วยการคุ้มครองผู้ต้องหาในคดีอาญา โดยการชดเชยให้กับเยาวชนตามกฎหมายฉบับนี้กระทำโดยผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งอยู่ในดุลพินิจของศาลในการพิจารณาจ่ายค่าทดแทนให้และเมื่อสั่งเช่นใดแล้วก็ไม่สามารถอุทธรณ์ต่อได้

4) กฎหมายความรับผิดชอบผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ (State Redress Act) เป็นกฎหมายที่แตกต่างจากกฎหมายค่าทดแทนความเสียหายแก่จำเลยในคดีอาญา (The Criminal Compensation Law) กล่าวคือเป็นกฎหมายที่กำหนดให้ผู้เสียหายเรียกค่าสินไหมทดแทนความเสียหายจากรัฐ เนื่องจากรัฐกระทำละเมิดมิใช่เป็นค่าทดแทน โดยเมื่อศาลยกฟ้องจำเลยในคดีอาญา นอกจากจำเลยในคดีอาญาจะสามารถเรียกค่าทดแทนตามกฎหมายค่าทดแทน

ความเสียหายแก่จำเลยในคดีอาญาแล้ว ยังสามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนจากรัฐตามกฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐได้อีกด้วย เป็นการเยียวยาความเสียหายอย่างกว้าง ไม่ได้จำกัดเฉพาะความเสียหายที่เกิดจากการควบคุมตัวเท่านั้น แต่ยังรวมความเสียหายในลักษณะอื่นด้วย ซึ่งเป็นความเสียหายที่เกิดจากการใช้อำนาจที่ไม่ชอบ เช่น ความเสียหายจากการถูกควบคุมตัว ความเสียหายทางจิตใจที่ได้รับจากกระบวนการพิจารณาคดีทางอาญา โดยการเยียวยาความเสียหายนั้นจ่ายเป็นจำนวนเงินเท่านั้นและไม่จำกัดจำนวนเท่าใด ทั้งนี้ หากเจ้าหน้าที่รัฐกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง รัฐสามารถไต่เบี่ยงหรือเรียกคืนเงินที่รัฐได้จ่ายไปจากเจ้าหน้าที่ ผู้ก่อความเสียหายได้

ความสัมพันธ์ในการใช้ บังคับกฎหมายทั้ง 4 ฉบับนี้ จะเห็นได้ว่ากฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ (State Redress Act) มีขอบเขตการใช้บังคับที่กว้างขวาง ส่วนการใช้บังคับกฎหมายค่าทดแทนความเสียหายแก่จำเลยในคดีอาญา

(The Criminal Compensation Law), ระเบียบว่าด้วยการคุ้มครองผู้ต้องหาในคดีอาญา (The Regulations For Suspect's Compensation) และกฎหมายเกี่ยวกับการจ่ายค่าทดแทนให้แก่เยาวชน (Act on Compensation in Relation to Juvenile Protection Cases) จะใช้บังคับในกรณีที่แตกต่างกัน จึงไม่มีการใช้บังคับทับซ้อนกัน แต่อาจใช้บังคับทับซ้อนหรือใช้บังคับพร้อมกันกับกฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ (State Redress Act) ได้

ดังนั้น กฎหมายแต่ละฉบับของประเทศญี่ปุ่นมีจุดมุ่งหมายที่จะคุ้มครองบุคคลแตกต่างกัน กฎหมายแต่ละฉบับจึงไม่มีความซ้ำซ้อนกัน การกำหนดจำนวนค่าทดแทนในคดีอาญาแก่จำเลยในแต่ละคดีจะขึ้นอยู่กับอัตราโทษที่ถูกลงโทษตามกฎหมาย จึงถือได้ว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่ผิดพลาด เพื่อสร้างความ เป็นธรรมให้กับผู้ที่ได้รับความเสียหายอย่างแท้จริง

รางวัลโนเบล

โดย บุญภาค อรุณเบิกฟ้า
กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ

รางวัลโนเบล (สวีเดน : Nobelpriset; อังกฤษ : Nobel Prize) เป็นรางวัลประจำปีระดับนานาชาติ ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการสแกนดิเนเวียพิจารณาผลงานวิจัยหรือสิ่งประดิษฐ์ที่โดดเด่น หรือสร้างคุณประโยชน์ให้กับมนุษยชาติ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ตามเจตจำนงของอัลเฟรด โนเบล นักเคมีชาวสวีเดน ผู้ประดิษฐ์ไดนาไมต์ โดยก่อตั้งขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1895 แต่ การมอบรางวัลในสาขาฟิสิกส์ สาขาเคมี สาขาสรีรวิทยาหรือการแพทย์ สาขารวรรณกรรม และสาขาสันติภาพ เริ่มมอบรางวัลครั้งแรกในปี ค.ศ. 1901 การมอบรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพจัดขึ้นที่เมืองออสโล ประเทศนอร์เวย์ เป็นประจำทุกปี รางวัลโนเบลเป็นความตั้งใจก่อนเสียชีวิตของอัลเฟรด โนเบล (Alfred Nobel) นักเคมีชาวสวีเดน ผู้คิดค้นระเบิดไดนาไมต์ ซึ่งรู้สึกเสียใจจากการที่ระเบิดของเขาถูกนำไปใช้ในการคร่าชีวิตมนุษย์ เขาจึงมอบ 94% ของทรัพย์สินมาให้เป็นเงินทุนในรางวัลโนเบล 5 สาขา (เคมี, การแพทย์, วรรณกรรม, สันติภาพ และฟิสิกส์) (สำหรับสาขาเศรษฐศาสตร์นั้น ได้เพิ่มเข้ามาเมื่อ พ.ศ. 2512 (ค.ศ. 1969))

รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ เป็นรางวัลโนเบลหนึ่งในห้าสาขา โดย Norwegian Nobel Committee ประเทศนอร์เวย์ เป็น

ผู้คัดเลือกผู้รับรางวัล มีพิธีมอบเป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1901 เมื่อวันที่ 7 ต.ค. 2554 คณะกรรมการรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ได้ประกาศผู้ที่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพร่วมกันถึง 3 คน คือ ประธานาธิบดีเอลเลน จอห์นสัน เซอร์ลีฟ แห่งไลบีเรีย นางเลียม่าห์ โบวี นักรณรงค์สิทธิสตรีชาวไลบีเรีย และนางทาวด์กุล คาร์มาน นักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยและสิทธิสตรีในเยเมน รางวัลที่มอบให้แก่สตรีในปีนี้ส่งสัญญาณที่ชัดเจนถึงอำนาจของสตรีโดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งทั้ง 3 คนเป็นผู้ที่รณรงค์เรียกร้องสิทธิและให้ยุติการใช้ความรุนแรงในไลบีเรียและเยเมน

นายธอร์บยอห์น ยักสันด์ ประธานคณะกรรมการตัดสินรางวัลโนเบลสันติภาพกล่าวว่า “เราไม่สามารถประสบความสำเร็จเป็นประชาธิปไตยและสันติภาพอย่างถาวรได้ในโลก ถ้าผู้หญิงยังไม่ได้รับโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาในทุกระดับของสังคม เหมือนกับที่ผู้ชายได้รับโอกาส สตรีทั้ง 3 คนที่ได้รับรางวัลในปีนี้เป็นผู้ที่รณรงค์โดยไม่ใช้ความรุนแรงเพื่อทำให้เกิดความปลอดภัยแก่สตรีและเพื่อสิทธิของสตรีที่จะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการสร้างสันติภาพ”

คณะกรรมการรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพหวังว่า รางวัลโนเบลที่มอบให้แก่สตรีทั้ง 3 คนจะช่วยให้นำไปสู่การยุติคดีผู้หญิงในหลายประเทศและให้ตระหนักว่าสตรีมีศักยภาพมากมายที่จะนำไปสู่ประชาธิปไตยและสันติภาพ ได้แก่

1) **เอลเลน จอห์นสัน เซอร์ลีฟ** (เกิด 29 ตุลาคม พ.ศ. 2481) วัย 72 เป็นประธานาธิบดีไลบีเรียคนที่ 24 และคนปัจจุบัน คือประธานาธิบดีหญิงคนแรกของแอฟริกาที่มาจากกาเลือกตั้งอย่างเสรี เซอร์ลีฟเป็นหนึ่งในผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพประจำปี พ.ศ. 2554 โดยให้เหตุผลว่า “เพื่อการต่อสู้โดยปราศจากความรุนแรงต่อความปลอดภัยของสตรีและสิทธิสตรีที่จะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในงานสร้างสันติภาพ”

2) **เลย์มาร์ห์ โบวี** (เกิด พ.ศ. 2515) คือผู้ที่รวบรวมสตรีจากทุกชาติพันธุ์และศาสนาในไลบีเรียให้ร่วมมือกันยุติสงครามกลางเมืองและให้สตรีมีสิทธิในการเลือกตั้งเป็นนักเคลื่อนไหวสันติภาพแอฟริกา และเป็นผู้มีส่วนจัดตั้งขบวนการสันติภาพซึ่งนำไปสู่การยุติ

สงครามกลางเมืองไลบีเรียครั้งที่สองใน พ.ศ. 2546 เหตุการณ์ดังกล่าวนำไปสู่การเลือกตั้ง เอลเลน จอห์นสัน เซอร์ลีฟ ในไลบีเรีย นับเป็นชาติแรกในแอฟริกาที่มีประธานาธิบดีหญิง เธอร่วมกับ เซอร์ลีฟ และ ท้าวคกุล คาร์มาน ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพประจำปี พ.ศ. 2554 “เพื่อการต่อสู้โดยปราศจาก ความรุนแรงเพื่อความปลอดภัยของสตรีและเพื่อสิทธิของสตรีในการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในงานสร้างสันติภาพ”

3) **ท้าวคกุล คาร์มาน** (อาหรับ: เกิด ค.ศ. 1979) เป็นนักการเมืองเยเมนผู้เป็นสมาชิกอาวุโสของพรรคฝ่ายค้านอัล-อิดละหฺ (Al-Islah) ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการต่อสู้เพื่อสิทธิสตรีประชาธิปไตยและสันติภาพในเยเมนและนักเคลื่อนไหวสิทธิมนุษยชนผู้นำกลุ่มสื่อมวลชนสตรีปราศจากโซ่ตรวนแห่งเยเมน (Women Journalists without Chains) ซึ่งเธอก่อตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2548 เธอร่วมกับ เอลเลน จอห์นสัน เซอร์ลีฟ และ เลย์มาร์ห์ โบวี ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพประจำปี พ.ศ. 2554 “**เพื่อการต่อสู้โดยปราศจากความรุนแรงเพื่อความปลอดภัยของสตรีและเพื่อสิทธิของสตรีในการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในงานสร้างสันติภาพ**”

ข้อมูลจาก วิกีพีเดีย สารานุกรม

แนะนำผู้บริหารกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

นายพิทยา จินาวัฒน์

อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

การศึกษา : ระดับปริญญาตรี

พ.ศ. 2512 – 2517 คณะเกษตร (ปรั่วพีวิทยา)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2514 – 2517 นิเทศศาสตรบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527 – 2530 นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2546 – 2550 เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ระดับปริญญาโท

พ.ศ. 2518 – 2520 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2538 – 2540 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2546 – 2548 นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ปี 2515 – 2517 ภาคเอกชน

ปี 2517 – 2519 กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

ปี 2520 – 2554 สำนักงาน ป.ป.ส. (กองการต่างประเทศ, กองสารนิเทศ,

กองป้องกันยาเสพติด, กองวิชาการและวางแผน, กองควบคุมพืชเสพติด, สำนักนโยบายฯ,

กองฝึกอบรม, สำนักงาน ป.ป.ส.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคใต้, ภาคเหนือ)

ตำแหน่งหน้าที่ที่สำคัญในอดีต

ผอ.โครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน (โครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการและงบประมาณจากรัฐบาลเยอรมัน ในการแก้ปัญหาการปลูกฝิ่นโดยใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบผสมผสานฯ บนพื้นที่สูง มีสาขาพัฒนาในด้านเกษตร/ป่าไม้/สิ่งแวดล้อม การศึกษา สาธารณสุข พัฒนาชุมชน โครงสร้างพื้นฐานฯ)

- ผอ.โครงการพัฒนาที่สูงไทย – เยอรมัน และผอ.ส่วนอำนวยการฯ ป.ป.ส.ภาคเหนือ
- ผอ.ส่วนพัฒนานโยบาย สำนักนโยบายและแผน และหัวหน้าสำนักงานเลขาธิการ ป.ป.ส.
- ผอ.สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- ผอ.ป.ป.ส.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคใต้ และภาคเหนือ/ป.ป.ส.ภาค 5
- รองเลขาธิการ ป.ป.ส.
- ที่ปรึกษาการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.
- รองปลัดกระทรวงยุติธรรม หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านอำนวยการความยุติธรรม

แนะนำผู้บริหารกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

นายไพฑูรย์ สว่างกมล

รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

การศึกษา : ระดับปริญญาตรี

การศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ระดับปริญญาโท

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการอบรม

หลักสูตรเสริมสร้างสังคมสันติสุข สถาบันพระปกเกล้า
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
หลักสูตรจิตวิทยาเพื่อความมั่นคง สถาบันวิชาป้องกันประเทศ
หลักสูตรกฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
หลักสูตรการคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
หลักสูตรการคุ้มครองพยานของ US Marshals
หลักสูตรการข่าวและการรักษาความปลอดภัย สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ
หลักสูตรการคุ้มครองบุคคลสำคัญ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ประวัติการศึกษาดูงาน

- ศึกษาดูงานการคุ้มครองพยาน US Marshals FBI ประเทศสหรัฐอเมริกา ICAC
เขตปกครองพิเศษฮ่องกง และ AFP ประเทศออสเตรเลีย
- ศึกษาดูงานด้านสิทธิมนุษยชน ณ ประเทศสวีเดน เซอร์แลนด์
และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
- ศึกษาดูงานการบริหารและการวางแผนการจัดการองค์การบริหารภาครัฐ
ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี, เนเธอร์แลนด์, ฝรั่งเศส
- ศึกษาดูงานการจัดการความขัดแย้ง เขตการปกครองตนเอง มณฑลซินเจียง
ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ตำแหน่งหน้าที่ที่สำคัญในอดีต

- ผู้อำนวยการสำนักงานคุ้มครองพยาน
- ผู้อำนวยการศูนย์รับแจ้งข้อมูลการทุจริตคอร์รัปชัน และยาเสพติด สำนักงานเลขาธิการ
นายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารและการจัดการใน อ.ก.พ. สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- อาจารย์ผู้เขียนชุดวิชาการคุ้มครองพยานในคดีอาญา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แนะนำผู้บริหารกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช

รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

การศึกษา : ระดับปริญญาตรี

สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระดับปริญญาโท

Master of International Human Rights Law,

Lund University, Sweden

การศึกษาระดับอื่น ๆ ที่สำคัญ

Diploma in The Advance International Programme

Human Rights, Lund University, Sweden

ประวัติการอบรม

- การเสริมสร้างสังคมสันติสุข รุ่นที่ 3 สถาบันพระปกเกล้า
- หลักสูตร “ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรม ระดับสูง (บ.ย.ส.) รุ่นที่ 13” สำนักงานศาลยุติธรรม
- นักบริหารระดับสูง ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ รุ่นที่ 48 สำนักงาน ก.พ.
- นักบริหารระดับกลาง กระทรวงยุติธรรม รุ่นที่ 1 กระทรวงยุติธรรม
- นักบริหารงานราชทัณฑ์ ระดับสูง (นรส.) รุ่นที่ 9 กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม
- The 4th Course Human Rights and Protection of Refugees ประเทศอิตาลี
สำนักข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ (UNHCR)
- The 9th Asian Post Graduate Course on Victimology and Victim Assistance
Tokuiwa University ประเทศญี่ปุ่น The World Society of Victimology
- Seminar on The United Nations Commission on Human Rights
ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ สำนักข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR)
- ผังอบรมข้าราชการราชทัณฑ์ รัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย
- The Mid-Level Correctional Officials Seminar For Thailand กระทรวงยุติธรรม
ประเทศญี่ปุ่น
- Probation and Aftercare Service ประเทศสิงคโปร์ กรมพิเศษทหาร

ตำแหน่งหน้าที่ที่สำคัญในอดีต

- ผู้อำนวยการสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
- ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กระทรวงยุติธรรม
- ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
- ผู้อำนวยการส่วนสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการผู้ต้องขัง สำนักพัฒนาพฤตินิสัย
กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

แนะนำผู้บริหารกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

นางสาวปรียาพร ศรีมงคล

ที่ปรึกษาด้านคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
จบการศึกษาปริญญาตรี : นิติศาสตรบัณฑิตจาก
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อดีต :

- รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์

ปัจจุบัน :

- เป็นกรรมการจริยธรรมของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพและของกรมราชทัณฑ์
- เป็นรองประธานกรรมการมูลนิธิส่งเสริมพลเมืองดี
- เป็นรองประธานมูลนิธิพิบูลสงเคราะห์

นางลดาวัลย์ บุญประสพ

ที่ปรึกษาด้านส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

อดีต :

- รองอธิบดีกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

ปัจจุบัน :

- คณะกรรมการจริยธรรมกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- คณะอนุกรรมการกลั่นกรองการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาคณะกรุงเทพมหานคร 2
- คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจังหวัดนนทบุรี
- คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกระทรวงยุติธรรม
- วุฒิสภาผู้ตรวจการแผ่นดิน

การคุ้มครองพยานของไทย เป็นไปตามหลักการสิทธิมนุษยชนหรือไม่

โดย นางสาวณิษฐา คล้ายจำ นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ

สวัสดิ์คีระ ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานคุ้มครองพยาน มักจะได้รับคำถามบ่อยๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองพยานว่าการคุ้มครองพยานของไทยเป็นไปตามหลักการสิทธิมนุษยชนหรือไม่ ผู้เขียนจึงขอหยิบยกประเด็นนี้ขึ้นมาเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้นนะคะ

ก่อนที่จะเข้าสู่ประเด็นว่า การคุ้มครองพยานสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนอย่างไร เราคงต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายขั้นพื้นฐานของการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ก่อนว่ามีจุดมุ่งหมายอย่างไร ซึ่งเรื่องนี้จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คือ ต้องการที่

จะพิสูจน์ให้เห็นว่า ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการกระทำ ความผิดทางอาญาของบุคคลใด และบุคคลผู้ถูกกล่าวหาานั้นจะเป็นผู้กระทำความผิดอาญาจริงหรือไม่ โดยอาศัยบุคคลที่รู้เห็น เหตุการณ์หรือที่เรียกว่าพยานบุคคลเข้ามามีส่วนในการช่วย ถ่ายทอดความจริงในทางอรรถคดีเพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการชั่งน้ำหนักได้อย่างยุติธรรมจนสามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมในคดีให้ปรากฏ จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญถึงการได้มาซึ่งพยานหรือต้องรักษาคุณค่าของพยานบุคคลเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการชั่งน้ำหนักพยานของศาลซึ่งถือว่าเป็นพยานที่ดีที่สุด (Best Evidence)

ฉะนั้น หากกล่าวถึงการให้ความสำคัญกับพยานบุคคล ณ วันนี้พบว่า ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับคุ้มครองพยานในคดีอาญาซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 ที่ว่า “รัฐทุกรัฐจะต้องให้ความสำคัญกับ

การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็ลสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินและการดำรงชีพโดยปกติสุข” โดยได้มีการรับรองสิทธิของพยานไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พร้อมกับได้มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ขึ้นมา เพื่อให้พยานได้รับการคุ้มครองสิทธิ ประกอบไปด้วย

- 1) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน เมื่อพยานถูกข่มขู่คุกคาม พยานย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามมาตราการทั่วไปและมาตราการพิเศษ
- 2) สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม เช่น การปฏิบัติต่อพยานที่มาให้มาข้อเท็จจริงต่อพนักงานสอบสวนหรือมาเบิกความต่อศาล หรือการปฏิบัติต่อพยานที่อยู่ในมาตรการคุ้มครองพยาน
- 3) สิทธิที่จะได้รับเงินค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ เช่น กรณีพยานได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย โดยมีสาเหตุมาจากการเป็นพยานโดยตรง พยานย่อมมีสิทธิที่จะมายื่นคำร้องขอรับเงินค่าตอบแทนความเสียหายดังกล่าวได้ที่สำนักงานคุ้มครองพยาน หรือกรณีนี้ที่พยานอยู่ในโครงการคุ้มครองพยาน พยานย่อมมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยาน

หน่วยงานที่เข้ามาร่วมในการรับรองและคุ้มครองสิทธิข้างต้น นอกจากจะมี สำนักงานคุ้มครองพยาน
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการแล้ว ในปัจจุบันยังมีอีกหลายหน่วย
ที่เข้ามาร่วมในการคุ้มครองสิทธิดังกล่าวด้วย อาทิเช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดี
พิเศษ กรมการปกครอง กระทรวงกลาโหม กรมราชทัณฑ์ เป็นต้น

จึงสรุปได้ว่า เมื่อพยานบุคคลถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีความสำคัญอย่างมากต่อการคุ้มครอง
ความยุติธรรมทางอาญาแล้ว และการที่ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการรับรองและคุ้มครอง
สิทธิของพยานไว้ในรัฐธรรมนูญย่อมแสดงให้เห็นว่า การคุ้มครองพยานของประเทศไทยเป็นไปตาม
หลักการสิทธิมนุษยชนแล้วเช่นกัน

ความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในชุมชน

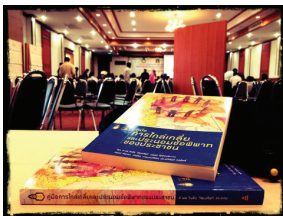
โดย นายศิริกร บุรุษอด นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ

ความคิดเห็นที่แตกต่างกันทางการเมือง แดกแยกทางสังคมโดยการแสดงออกทางสัญลักษณ์
ของสีเสื้อเหลือง-แดง ความขัดแย้งกันระหว่างนายทุนกับประชาชนเจ้าของพื้นที่เพื่อแก่งแย่งการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติ ก่อให้เกิดการเข่นฆ่าชีวิตผู้บริสุทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความขัดแย้งซึ่งนับวันเริ่มทวี
ความรุนแรงขึ้นในสังคมไทย ปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขเพราะหน่วยงานภาครัฐ
ยังไม่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างจริงจัง

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ประกาศเจตนารมณ์ร่วมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ใน
ชุมชนภายใต้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาคี 13 หน่วยงาน
เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2555 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อบูรณาการ
ทำงานร่วมมือกันส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความ
สมานฉันท์ในชุมชนระหว่างภาครัฐและภาคประชาสังคม ผลักดัน
ให้การดำเนินงานด้านการระงับข้อพิพาทของประเทศไทย สามารถ
ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน
เกิดความสมานฉันท์ในสังคมไทย

การส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกเป็นธรรมสู่ประชาชน เป็นอีกหนึ่งภารกิจที่กรมคุ้มครองสิทธิ
และเสรีภาพ โดยกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท ได้ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภาคี พัฒนาหลักสูตร
ฝึกอบรม และเอกสารวิชาการด้านการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้แทนหน่วยงานภาคี ผู้มีรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ยประจำอำเภอ ผู้นำชุมชน และ
อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทในชุมชน ซึ่งในปีที่ผ่านมา
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพร่วมกับสถาบันพระปกเกล้าดำเนินการ
พัฒนาศักยภาพผู้ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทในชุมชนกว่า 500 คน
ซึ่งได้เริ่มปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทในชุมชน
เพื่ออำนวยความสะดวกเป็นธรรมเสริมสร้างความสมานฉันท์ในชุมชนให้กับ
ประชาชนครอบคลุม ทั้ง 4 ภูมิภาค สำหรับผู้ที่ประสงค์จะขอรับบริการ
ด้านการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท สามารถติดต่อได้ที่สำนักงาน
ยุติธรรมจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กองทุนยุติธรรมกับการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ผู้ต้องขังคดีความมั่นคง

โดย กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ

การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่ทุกรัฐบาลให้ความสำคัญ โดยรัฐบาลปัจจุบันได้กำหนดให้เป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ ซึ่งทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องก็มีหน้าที่จะต้องดำเนินการเพื่อสนองนโยบายดังกล่าว

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่กำลังดำเนินงานสนองนโยบายในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาโดยตลอด ซึ่งการดำเนินการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามภารกิจของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยกองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ คือ การให้ความช่วยเหลือประชาชนทางด้านกฎหมาย ได้แก่การให้คำปรึกษากฎหมาย การรับเรื่องราวร้องทุกข์ และการสนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายกองทุนยุติธรรม ซึ่งผู้ต้องขังคดีความมั่นคงถือได้ว่า เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เช่นเดียวกัน

จากนโยบายที่สำคัญและการกิจในการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายนี้เอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรม เล็งเห็นความสำคัญและกำหนดให้มีการช่วยเหลือผู้ต้องขังคดีความมั่นคงด้วยเงินกองทุนยุติธรรม ครั้งแรกเมื่อปี 2553 โดยการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาคำขอรับการสนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายในการวางเงินประกัน การปล่อยตัวชั่วคราวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งต่อมาได้พิจารณาให้การสนับสนุนเงินกองทุนยุติธรรมเพื่อใช้เป็นหลักประกันในการปล่อยตัวชั่วคราวให้กับผู้ต้องขัง จำนวน 25 ราย เป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน 19,700,000 บาท

ต่อมาในปี 2554 ได้จัดกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ต้องขังคดีความมั่นคงและผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ต้องขังคดีความมั่นคงด้วยเงินกองทุนยุติธรรมมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

และเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในปี 2555 กองทุนยุติธรรมได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ต้องขังที่ประสงค์ขอรับการสนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายกองทุนยุติธรรมเป็นหลักประกันในการปล่อยตัวชั่วคราว จำนวน 100 ราย ทั้งนี้ ก็แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้อย่างแท้จริง

การพิจารณามีแนวคิดที่เป็นสำคัญ กล่าวคือ **“ผู้ขอรับการสนับสนุนจะต้องเป็นคนดีและมีพฤติกรรมไม่เลวบทรึ”** โดยมีแนวทางตรวจสอบ และการสืบเสาะ ดังนี้

- รวบรวมข้อมูลและพฤติกรรมของผู้ต้องขังหรือจำเลย รวมถึงประวัติการกระทำความผิด
  - ตรวจสอบข้อมูลจากกระบวนการยุติธรรม ศาล อัยการ ตำรวจ และความเห็นเกี่ยวกับการคัดค้านการประกันตัว พร้อมเหตุผล
  - สืบเสาะประวัติส่วนตัวจากครอบครัว และชุมชน และการรับรองของ 3 ฝ่าย / สี่เสาหลัก
  - ตรวจสอบข้อมูลทางด้านสารพันธุกรรมจากฐานข้อมูลของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
- ทั้งนี้ เป็นการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในคณะอนุกรรมการฯ ดังนี้
1. ผู้แทนเรือนจำที่คุมขัง รวบรวมข้อมูลและพฤติกรรมของผู้ต้องขังหรือจำเลยในเรือนจำ
  2. หัวหน้าสำนักงานยุติธรรมจังหวัด ประสานขอข้อมูลจากกระบวนการยุติธรรม ศาล อัยการ ตำรวจ และความเห็นเกี่ยวกับการคัดค้านการประกันตัวพร้อมเหตุผล
  3. มูลนิธิศูนย์ทนายความมุสลิม ตรวจสอบข้อมูลคดีในกรณีที่มีการร้องขอต่อมูลนิธิฯ
  4. ผู้แทนสำนักบริหารงานยุติธรรม (ศอ.บต.) ข้อมูลประวัติส่วนตัวจากครอบครัว และชุมชน การรับรองของ 3 ฝ่าย และการรับรองจากสี่เสาหลัก
  5. ผู้แทนสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ คือ ตรวจสอบข้อมูลสารพันธุกรรมของผู้ต้องหา/จำเลย

สรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของคณะกรรมการพิจารณาคำขอรับการสนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายในการวางเงินประกันการปล่อยชั่วคราวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะอนุพิเศษ 1-4 ได้ ดังนี้

สรุปตารางผลการพิจารณา ปี 2554

คณะอนุกรรมการฯ	ผู้ต้องขังขอรับการสนับสนุน	อยู่ระหว่างพิจารณา	ผลการพิจารณา คณะกรรมการฯ			ยื่นประกันต่อศาล	ผลการพิจารณาของศาล		หมายเหตุ
			อนุมัติ	ไม่อนุมัติ	ยุติ		อนุญาต	ไม่อนุญาต	
คณะพิเศษ 1	37	37	-	-		-	-	-	
คณะพิเศษ 2	15	-	5	7	3	-	-	-	
คณะพิเศษ 3	66	-	20	20	26	11	7	4	
คณะพิเศษ 4	48	27	4	4	5	-	-	-	
รวม	166	64	29	31	42	11	7	4	

.....

* ล้ำพริ้ววารสารสิทธิมนุษยชนฉบับนี้เป็นฉบับแรก...กองบรรณาธิการฝากมาบอกกับท่านผู้อ่านทุกท่านว่า... วารสารสิทธิมนุษยชนเป็นวารสารที่ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนมีทั้งสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่อยู่ในความสนใจแบบไร้พรมแดน... บทความวิชาการสัปดาห์พิเศษ...ซึ่งจะมีประเด็น Hot Issue เกี่ยวกับด้านสิทธิมนุษยชน... ผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนและกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายใต้ภารกิจกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ... นอกจากนี้ท้ายเล่มยังมีคำถามท้ายเล่ม...เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้ตอบคำถามและส่งคำตอบเพื่อรับของรางวัลจากกองบรรณาธิการ...ก็ขอเชิญชวนผู้อ่านและผู้ติดตามวารสารสิทธิมนุษยชนทุกท่านร่วมสนุกกับกองบรรณาธิการได้นะคะ...

* เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2555 ที่ผ่านมา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้จัดประชุมสัมมนาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในหัวข้อ “ศูนย์สิทธิมนุษยชน : ความเป็นไปได้และแนวทางการพัฒนาในอนาคต” ตามโครงการจัดตั้งศูนย์สิทธิมนุษยชน โดยการจัดงานในครั้งนี้ได้รับเกียรติจาก พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานการสัมมนาและนายพิทยา จินาวัฒน์ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในฐานะหัวหน้าใหญ่และเจ้าภาพการจัดสัมมนาประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีในการจัดงานในครั้งนี้ โดยมีผู้เข้าร่วมงานสัมมนาเป็นจำนวนมาก ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สื่อมวลชน ภาค NGOs เจ้าหน้าที่สถานทูต ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดตั้งศูนย์สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศกว่า 7 ประเทศ นับว่าเป็นอีกก้าวหนึ่งของแวดวงสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยที่จะมีการจัดตั้งศูนย์สิทธิมนุษยชนในประเทศอย่างเป็นทางการ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมฐานข้อมูลและปัญหาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการพูดคุยกับนานาชาติประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชน...

* เมื่อเร็ว ๆ นี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ...เป็นสื่อกลางประสาน รับมอบข้าวเปลือกจากวัดธรรมปัญญาาราม บางม่วง มอบข้าวเปลือกพันธุ์สุพรรณบุรี 1 จำนวน 64 ถุง น้ำหนักรวม 1,600 กิโลกรัม ให้กับกลุ่มเกษตรกรจังหวัดชัยภูมิ จากผลกระทบน้ำท่วมในพื้นที่ โดยมีนายไพฑูรย์ สว่างกมล รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธานในการส่งมอบ แหม!!! ดีใจกับชาวนาด้วยที่กรมคุ้มครองสิทธิฯ เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในด้านการส่งเสริม คุ้มครองและสร้างหลักประกันสิทธิมนุษยชนเพื่อประชาชนจริง ๆ...* และขอแสดงความยินดีกับ รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช ที่เข้ารับตำแหน่งใหม่ สด ๆ ร้อน ๆ ซึ่งได้รับมอบหมายจาก นายพิทยา จินาวัฒน์ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ให้มาช่วยดูแลภารกิจด้านสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปตามเป้าหมายภายใต้ภารกิจกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

* ขอเชิญท่านผู้อ่านที่สนใจ.... ร่วมแชร์เรื่องราวเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์จากท่านผู้อ่านหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชน...สามารถเขียนเป็นบทความหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง สิทธิมนุษยชน...อย่ารอช้า...อย่าเก็บความคิดของท่านไว้คนเดียว..ร่วมแชร์ประสบการณ์กัน..ผ่านวารสารสิทธิมนุษยชนของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพโดยท่านส่งบทความหรือแสดงความคิดเห็นของท่านมาได้ทั้ง

กองบรรณาธิการวารสารสิทธิมนุษยชน
กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ชั้น 3
120 หมู่ 3 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ฯ 10210

คำถามท้ายเล่ม

ขอเชิญชวนตอบคำถามชิงรางวัล ส่งคำตอบมาหาพวกเรา มีรางวัลมากมายรอพวกท่านอยู่ที่นี่

คำถาม : กระตุ้นความคิด สะกิดความจำ

1. สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ใช่หรือไม่
 ใช่   ไม่ใช่   ไม่แน่ใจ
2. ความเสมอภาค คือ สิ่งที่ทุกคนต้องได้รับเท่าๆกันกับคนอื่น ใช่หรือไม่
 ใช่   ไม่ใช่   ไม่แน่ใจ
3. สิทธิมนุษยชน คือ สิ่งที่กฎหมายรับรองไว้เท่านั้น ใช่หรือไม่
 ใช่   ไม่ใช่   ไม่แน่ใจ

ความรู้ที่ไม่ควรมองข้าม.... สหประชาชาติคืออะไร?

สหประชาชาติ (อังกฤษ: United Nations; ตัวย่อ: UN) หรือ องค์การสหประชาชาติ (ตัวย่อ: UNO) เป็นองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือกันของกฎหมายระหว่างประเทศ ความมั่นคงระหว่างประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิทธิมนุษยชน และการบรรลุสันติภาพโลก สหประชาชาติถูกก่อตั้งขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลงในปี ค.ศ. 1945 เพื่อแทนที่สันนิบาตชาติ ในการยับยั้งสงครามระหว่างประเทศ และเพื่อเป็นเวทีสำหรับการเจรจาเพื่อยุติข้อพิพาท สหประชาชาติมีองค์กรย่อย ๆ จำนวนมากเพื่อดำเนินการตามภารกิจ และดูแลให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นสาเหตุสำคัญของ การก่อตั้งสหประชาชาติ

คุยกันท้ายเล่ม

ท่านสามารถส่งคำตอบชิงรางวัลมาได้ทั้งทางส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้โชคดี 5 ท่านแรกจะได้รับของรางวัลจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ไปเลยค่า สำหรับวารสารสิทธิมนุษยชนนี้เป็นการเผยแพร่ข่าวสารและความรู้สิทธิมนุษยชน ท่านใดสนใจสมัครเป็นสมาชิกวารสารสิทธิมนุษยชน สามารถส่งจดหมายหรือดาวนโหลดแบบฟอร์มสมัครสมาชิกได้ที่ www.rlpd.moj.go.th ส่งมาได้ตามที่อยู่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อที่คณะทำงานจะได้จัดทำทะเบียนที่อยู่สมาชิกต่อไป

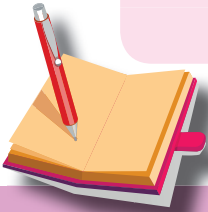
หากมีข้อเสนอแนะติชมประการใด กองบรรณาธิการยินดีน้อมรับฟังทุกความเห็น เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงวารสารฯ ให้ตรงความต้องการของผู้อ่านยิ่งขึ้นค่ะ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
“เป็นองค์การในการส่งเสริมคุ้มครองและสร้างหลักประกัน
สิทธิเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชนอย่างบูรณาการ
และมีนวัตกรรมสู่ความเป็นสากล”

เอกสารเผยแพร่ ห้ามจำหน่าย

กรุณาส่ง

Blank area for sending information.

สมัครสมาชิกวารสารสิทธิมนุษยชน

ท่านสามารถสมัครสมาชิกโดยดำเนินการ ดังนี้ 1. ดาวน์โหลดแบบฟอร์มสมัครสมาชิกได้ที่
เว็บไซต์ www.rlpd.moj.go.th 2. ส่งจดหมายสมัครได้ทางไปรษณีย์ หรือ 3. ตัดชิ้นส่วนด้านล่างนี้
กรอกข้อมูลแล้วส่งมาได้ตามที่อยู่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เจ้าหน้าที่ของถึง ผู้อำนวยการ
กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ วงเล็บ มุมซองว่า “สมัครสมาชิกวารสารสิทธิมนุษยชน”

สมัครสมาชิกวารสารสิทธิมนุษยชน

ชื่อ.....นามสกุล.....เบอร์โทร.....

ที่อยู่.....รหัสไปรษณีย์.....

ส่งมาที่ : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ชั้น 3

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์

เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทร. 0 2141 2754-5 โทรสาร 0 2143 9675-6

E-mail : rlpdletter@rlpd.go.th, Call Center 1111 กด 77